

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษา การดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หนองคาย เขต 1 ครั้งนี้ ผู้วิจัย นำเสนอผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้ คือ

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ

1. วัตถุประสงค์การวิจัย

1.1 เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ทั้งโดยรวมและรายด้าน

1.2 เพื่อเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 จำแนกตามสถานภาพ และขนาดสถานศึกษา ทั้งโดยรวมและรายด้าน

1.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1

2. สมมติฐานการวิจัย

2.1 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หนองคาย เขต 1 มีระดับการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งโดยรวมและรายด้าน

2.2 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หนองคาย เขต 1 ที่มีสถานภาพ และขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีระดับการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ แตกต่างกันไป ทั้งโดยรวมและรายด้าน

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากร ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 จำนวน 182 แห่ง รวม 1,932 คน จำแนกตามสถานภาพ และขนาดสถานศึกษา ดังนี้

3.1.1 บุคลากรภายใน จำนวน 364 คน จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ได้แก่

- 1) สถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 266 คน
- 2) สถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 98 คน

3.1.2 บุคลากรภายนอก จำนวน 1,568 คน จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ได้แก่

- 1) สถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 931 คน
- 2) สถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 637 คน

3.2 กลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตาราง Krejcie & Morgan (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 43) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 325 คน เทียบสัดส่วนตามสถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ขนาดสถานศึกษา และอำเภอที่เป็นที่ตั้งสถานศึกษา โดยกำหนดให้มีในทุกอำเภอ เพื่อครอบคลุมประชากรทุกพื้นที่ แล้วสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีจับสลาก

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ประกอบด้วย 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สอบถามสถานภาพและขนาดสถานศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ

ตอนที่ 2 สอบถามระดับการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ที่มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.94

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ข้อเสนอแนะในการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัย ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เพื่อขอความร่วมมือไปยังผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 จัดทำหนังสืออนุญาตให้จัดเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย ส่งถึงผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัย นำส่งด้วยตนเองพร้อมกับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 325 ชุด

จากนั้น ประมาณ 15 วัน ผู้วิจัย ประสาน โดยตรงกับผู้บริหารสถานศึกษาที่มีกลุ่มตัวอย่าง เพื่อรับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยกลับคืนด้วยตนเอง ได้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยกลับคืน 325 ชุด เป็นเครื่องมือที่สมบูรณ์ สามารถใช้วิเคราะห์ข้อมูลได้ทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 100

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเพื่อการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัย ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลสำเร็จรูป ดังนี้

ตอนที่ 1 นำข้อมูลจากแบบสำรวจรายการ วิเคราะห์หาค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 2 นำข้อมูลจากแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทั้งโดยรวมและรายด้านและเปรียบเทียบระดับการดำเนินงาน ตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามสถานภาพ และขนาด สถานศึกษา ใช้การทดสอบค่า t (t - test) ทั้งโดยรวมและรายด้าน แล้วนำเสนอในรูปแบบตาราง ประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 3 นำข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด แจกแจงความถี่ จัดกลุ่มความสำคัญ แล้วนำเสนอในรูปแบบความเรียง

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่า t (t - test)

4. สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาระดับการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 สรุปผลได้ ดังนี้ คือ

4.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

มีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 325 คน จำแนกตามสถานภาพและขนาดสถานศึกษา พบว่า เป็นบุคลากรภายใน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 18.77 จำแนกเป็น บุคลากรภายในสถานศึกษา ขนาดเล็ก 45 คน คิดเป็นร้อยละ 13.80 และบุคลากรภายในสถานศึกษาขนาดใหญ่ 16 คน คิดเป็น ร้อยละ 4.90 บุคลากรภายนอก 264 คน คิดเป็นร้อยละ 81.23 ได้แก่ บุคลากรภายนอกสถานศึกษา ขนาดเล็ก 157 คน คิดเป็นร้อยละ 48.30 และบุคลากรภายนอกสถานศึกษาขนาดใหญ่ 107 คน คิดเป็นร้อยละ 32.90

4.2 ระดับการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา
 ชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 โดยรวม และจำแนกตาม
 สถานภาพ สรุปได้ดังนี้ คือ

4.2.1 คณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน มีระดับการดำเนินงานตามบทบาท
 หน้าที่ โดยรวม อยู่ในระดับมาก พิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ทุกด้าน เรียงลำดับ
 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการบริหารทั่วไป การบริหารวิชาการ การบริหาร
 งบประมาณ และด้านการบริหารงานบุคคล ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาตามสถานภาพ พบว่า

บุคลากรภายใน มีระดับการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ โดยรวม อยู่ในระดับ
 มาก พิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ทุกด้าน เรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย
 คือ ด้านการบริหารทั่วไป การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ และด้านการบริหารงาน
 บุคคล ตามลำดับ

บุคลากรภายนอก มีระดับการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ โดยรวม อยู่ใน
 ระดับมาก พิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ทุกด้าน เรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมาก
 ไปหาน้อย คือ ด้านการบริหารทั่วไป การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ และด้าน
 การบริหารงานบุคคล ตามลำดับ

4.2.2 คณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน มีระดับการดำเนินงานตามบทบาท
 หน้าที่ ด้านการบริหารวิชาการ อยู่ในระดับมาก พิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 7 ข้อ
 ระดับปานกลาง 4 ข้อ ระดับมากที่สุด 2 ข้อ และระดับน้อย 1 ข้อ เรียงลำดับ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยจาก
 มากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน
 สถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
 อย่างต่อเนื่อง และส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาคณะครูสถานศึกษา ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ
 ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูทำการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

เมื่อพิจารณาตามสถานภาพ พบว่า

บุคลากรภายใน มีระดับการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ ด้านการบริหาร
 วิชาการ อยู่ในระดับมาก พิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 8 ข้อ ระดับปานกลาง 3 ข้อ
 ระดับมากที่สุด 2 ข้อ และระดับน้อย 1 ข้อ เรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่
 ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะในการพัฒนาคณะครูสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริม สนับสนุน

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อย่างเป็นรูปธรรม ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูทำการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

บุคลากรภายนอก มีระดับการดำเนินงาน ตามบทบาทหน้าที่ ด้านการบริหารวิชาการ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 7 ข้อ ระดับปานกลาง 4 ข้อ ระดับมากที่สุด 2 ข้อ และระดับน้อย 1 ข้อ เรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อย่างเป็นรูปธรรม ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง และส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูทำการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

4.2.3 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีระดับการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ ด้านการบริหารงบประมาณ อยู่ในระดับมาก พิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 5 ข้อ และระดับปานกลาง 4 ข้อ เรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะในการจัดตั้งงบประมาณของสถานศึกษา ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะในการเสนอของบประมาณ และให้ความเห็น ข้อเสนอแนะในการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ตรวจสอบการปฏิบัติงานด้านการบริหารบัญชี พัสดุ และสินทรัพย์ของสถานศึกษา

เมื่อพิจารณาตามสถานภาพ พบว่า

บุคลากรภายใน มีระดับการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ ด้านการบริหารงบประมาณ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 6 ข้อ และระดับปานกลาง 3 ข้อ เรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะในการจัดตั้งงบประมาณของสถานศึกษา ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะในการใช้จ่ายงบประมาณของสถานศึกษา และให้ความเห็นและข้อเสนอแนะในการเสนอของบประมาณ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ตรวจสอบการปฏิบัติงานด้านการบริหารบัญชี พัสดุและสินทรัพย์ของสถานศึกษา

บุคลากรภายนอก มีระดับการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ ด้านการบริหารงบประมาณ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 5 ข้อ และระดับปานกลาง 4 ข้อ เรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะในการจัดตั้งงบประมาณของสถานศึกษา ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะในการเสนอของบประมาณ และให้ความเห็น ข้อเสนอแนะในการระดมทรัพยากรและการลงทุน

เพื่อการศึกษา ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ตรวจสอบการปฏิบัติงาน ด้านการบริหารบัญชี พัสดุ และสินทรัพย์ของสถานศึกษา

4.2.4 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีระดับการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ ด้านการบริหารงานบุคคล อยู่ในระดับมาก พิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 5 ข้อ และระดับปานกลาง 5 ข้อ เรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการวางแผนอัตรากำลังคน เสนอแนะในการแต่งตั้ง มอบหมาย ภาระงานให้แก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และให้ความเห็น ข้อเสนอแนะ ในการเลื่อนขั้นเงินเดือนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะในการจ้างลูกจ้างประจำหรือลูกจ้างชั่วคราว

เมื่อพิจารณาตามสถานภาพ พบว่า

บุคลากรภายใน มีระดับการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ ด้านการบริหารงานบุคคล อยู่ในระดับมาก พิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 6 ข้อ และระดับปานกลาง 4 ข้อ เรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการวางแผนอัตรากำลังคน ส่งเสริม สนับสนุน กำกับ ดูแล วินัยและการรักษาวินัยของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา และเสนอแนะในการแต่งตั้ง มอบหมายภาระงานให้แก่ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะในการกำหนด ตำแหน่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

บุคลากรภายนอก มีระดับการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ ด้านการบริหารงานบุคคล อยู่ในระดับมาก พิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 6 ข้อ และระดับมาก 4 ข้อ เรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ เสนอแนะในการแต่งตั้ง มอบหมาย ภาระงานให้แก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการวางแผนอัตรากำลังคน และให้ความเห็น ข้อเสนอแนะการเลื่อนขั้นเงินเดือนข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะในการจ้างลูกจ้าง ประจำหรือลูกจ้างชั่วคราว

4.2.5 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีระดับการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ ด้านการบริหารทั่วไป อยู่ในระดับมาก พิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 4 ข้อ ระดับมากที่สุด 3 ข้อ ระดับปานกลาง 1 ข้อ และระดับน้อยที่สุด 1 ข้อ เรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ให้คำปรึกษาในการจัดทำนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษา ของสถานศึกษา ให้คำปรึกษาและร่วมส่งเสริมความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน และให้ความเห็น

ข้อเสนอแนะในการออกระเบียบ แนวปฏิบัติในการดำเนินงานของสถานศึกษา ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ รายงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กรณีสถานศึกษาไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ แนวปฏิบัติหรือ นโยบายที่เกี่ยวข้อง

เมื่อพิจารณาตามสถานภาพ พบว่า

บุคลากรภายใน มีระดับการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ ด้านการบริหารทั่วไป อยู่ในระดับมาก พิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 5 ข้อ ระดับมากที่สุด 2 ข้อ และระดับน้อยที่สุด 1 ข้อ เรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ รับทราบ ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง พัฒนาคุณภาพการศึกษา ให้คำปรึกษาในการจัดทำ นโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา และให้ความเห็น ข้อเสนอแนะในการออกระเบียบ แนวปฏิบัติในการดำเนินงานของสถานศึกษา ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ รายงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กรณีสถานศึกษาไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ แนวปฏิบัติหรือ นโยบายที่เกี่ยวข้อง

บุคลากรภายนอก มีระดับการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ ด้านการบริหารทั่วไป อยู่ในระดับมาก พิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 4 ข้อ ระดับมากที่สุด 3 ข้อ ระดับปานกลาง 1 ข้อ และระดับน้อยที่สุด 1 ข้อ เรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ให้คำปรึกษาในการจัดทำ นโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา ให้คำปรึกษา และร่วมส่งเสริมความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน และให้ความเห็น ข้อเสนอแนะในการออกระเบียบ แนวปฏิบัติในการดำเนินงานของสถานศึกษา ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ รายงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กรณีสถานศึกษาไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ แนวปฏิบัติหรือ นโยบายที่เกี่ยวข้อง

4.3 ระดับการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา สรุปได้ดังนี้

4.3.1 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีระดับการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ โดยรวม อยู่ในระดับมาก พิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ทุกด้าน เรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการบริหารทั่วไป การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ และด้านการบริหารงานบุคคล ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาตามขนาดสถานศึกษา พบว่า

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษาขนาดเล็ก มีระดับการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ โดยรวม อยู่ในระดับมาก พิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ทุกด้าน เรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการบริหารทั่วไป การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ และด้านการบริหารงานบุคคล ตามลำดับ

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีระดับการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ โดยรวม อยู่ในระดับมาก พิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ทุกด้าน เรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการบริหารทั่วไป การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ และด้านการบริหารงานบุคคล ตามลำดับ

4.3.2 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีระดับการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ ด้านการบริหารวิชาการ อยู่ในระดับมาก พิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 7 ข้อ ระดับปานกลาง 4 ข้อ ระดับมากที่สุด 2 ข้อ และระดับน้อย 1 ข้อ เรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง และส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาคณะครูสถานศึกษา ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูทำการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

เมื่อพิจารณาตามขนาดสถานศึกษา พบว่า

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษาขนาดเล็ก มีระดับการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ ด้านการบริหารวิชาการ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 7 ข้อ ระดับปานกลาง 4 ข้อ ระดับมากที่สุด 2 ข้อ และระดับน้อย 1 ข้อ เรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง และส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาคณะครูสถานศึกษา ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูทำการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน อย่างต่อเนื่อง

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีระดับการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ ด้านการบริหารวิชาการ อยู่ในระดับมาก พิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 9 ข้อ ระดับปานกลาง 4 ข้อ และระดับน้อย 1 ข้อ เรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

อย่างต่อเนื่อง ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อย่างเป็นรูปธรรม และให้ความเห็น ข้อเสนอแนะและส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูทำการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

4.3.3 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีระดับการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ ด้านการบริหารงบประมาณ อยู่ในระดับมาก พิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 5 ข้อ และระดับปานกลาง 4 ข้อ เรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะในการจัดตั้งงบประมาณของสถานศึกษา ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะในการเสนอของบประมาณ และให้ความเห็น ข้อเสนอแนะในการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ตรวจสอบการปฏิบัติงานด้านการบริหารบัญชี พัสดุ และสินทรัพย์ของสถานศึกษา

เมื่อพิจารณาตามขนาดสถานศึกษา พบว่า

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษาขนาดเล็ก มีระดับการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ ด้านการบริหารงบประมาณ อยู่ในระดับมาก พิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 5 ข้อ และระดับปานกลาง 4 ข้อ เรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะในการจัดตั้งงบประมาณของสถานศึกษา ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะในการเสนอของบประมาณ และให้ความเห็น ข้อเสนอแนะในการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ตรวจสอบการปฏิบัติงานด้านการบริหารบัญชี พัสดุและสินทรัพย์ของสถานศึกษา

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีระดับการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ ด้านการบริหารงบประมาณ อยู่ในระดับมาก พิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 7 ข้อ และระดับปานกลาง 2 ข้อ เรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะในการจัดตั้งงบประมาณของสถานศึกษา ให้ความเห็นข้อเสนอแนะในการเสนอของบประมาณ และให้ความเห็น ข้อเสนอแนะในการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ตรวจสอบการปฏิบัติงานด้านการบริหารบัญชี พัสดุและสินทรัพย์ของสถานศึกษา

4.3.4 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีระดับการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ ด้านการบริหารงานบุคคล อยู่ในระดับมาก พิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 5 ข้อ และระดับปานกลาง 5 ข้อ เรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่

ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการวางแผนอัตรากำลังคน เสนอแนะในการแต่งตั้ง มอบหมาย ภาระงานให้แก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และให้ความเห็น ข้อเสนอแนะ ในการเลื่อนขั้นเงินเดือนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะในการจ้างลูกจ้างประจำหรือลูกจ้างชั่วคราว

เมื่อพิจารณาตามขนาดสถานศึกษา พบว่า

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษาขนาดเล็ก มีระดับ การดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ ด้านการบริหารงานบุคคล อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 5 ข้อ และระดับปานกลาง 5 ข้อ เรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการวางแผนอัตรากำลังคน เสนอแนะ ในการแต่งตั้ง มอบหมายภาระงานให้แก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และให้ความเห็น ข้อเสนอแนะในการเลื่อนขั้นเงินเดือนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะในการจ้างลูกจ้างประจำหรือลูกจ้างชั่วคราว

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีระดับ การดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ ด้านการบริหารงานบุคคล อยู่ในระดับมาก พิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 5 ข้อ และระดับปานกลาง 5 ข้อ เรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการวางแผนอัตรากำลังคน เสนอแนะ ในการแต่งตั้ง มอบหมายภาระงานให้แก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และส่งเสริม สนับสนุน กำกับ ดูแลวินัยและการรักษาวินัยของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา อย่างต่อเนื่อง

4.3.5 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีระดับการดำเนินงานตามบทบาท หน้าที่ ด้านการบริหารทั่วไป อยู่ในระดับมาก พิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 4 ข้อ ระดับ มากที่สุด 3 ข้อ ระดับปานกลาง 1 ข้อ และระดับน้อยที่สุด 1 ข้อ เรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยจากมาก ไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ให้คำปรึกษาในการจัดทำนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษา ของสถานศึกษา ให้คำปรึกษาและร่วมส่งเสริมความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน และให้ความเห็น ข้อเสนอแนะในการออกระเบียบ แนวปฏิบัติในการดำเนินงานของสถานศึกษา ข้อที่มีค่าเฉลี่ย ต่ำสุด คือ รายงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กรณีสถานศึกษา ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ แนวปฏิบัติหรือ นโยบายที่เกี่ยวข้อง

เมื่อพิจารณาตามสถานภาพ พบว่า

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษาขนาดเล็ก มีระดับการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ ด้านการบริหารทั่วไป อยู่ในระดับมาก พิจารณารายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมาก 5 ข้อ ระดับมากที่สุด 2 ข้อ ระดับปานกลาง 1 ข้อ และระดับน้อยที่สุด 1 ข้อ เรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ให้คำปรึกษาในการจัดทำนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา ให้คำปรึกษาและร่วมส่งเสริมความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน และให้ความเห็น ข้อเสนอแนะในการออกระเบียบ แนวปฏิบัติในการดำเนินงานของสถานศึกษา ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ รายงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กรณีสถานศึกษาไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ แนวปฏิบัติหรือ นโยบายที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีระดับการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ ด้านการบริหารทั่วไป อยู่ในระดับมาก พิจารณารายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 4 ข้อ ระดับมาก 3 ข้อ และระดับน้อยที่สุด 1 ข้อ เรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ รับผิดชอบต่อความเห็น ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง พัฒนาคุณภาพการศึกษา ให้คำปรึกษาในการจัดทำนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา และให้ความเห็น ข้อเสนอแนะในการออกระเบียบ แนวปฏิบัติในการดำเนินงานของสถานศึกษา ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ รายงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กรณีสถานศึกษาไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ แนวปฏิบัติหรือ นโยบายที่เกี่ยวข้อง

4.4 ผลการเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1

4.4.1 ผลการเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 จำแนกตามสถานภาพระหว่างบุคลากรภายใน และบุคลากรภายนอก พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้าน

4.4.2 ผลการเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ระหว่างสถานศึกษาขนาดเล็ก และสถานศึกษาขนาดใหญ่ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งโดยรวมและรายด้าน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารวิชาการ

ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการบริหารทั่วไป ส่วนด้านการบริหารงานบุคคล พบว่าไม่แตกต่างกัน

4.5 ผลการศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1

ในการศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ครั้งนี้ มีผู้ให้ข้อเสนอแนะ สรุปได้ดังนี้

4.5.1 ด้านการบริหารวิชาการ

คณะกรรมการสถานศึกษา ต้องมีส่วนร่วมพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาอย่างหลากหลาย ส่งเสริม สนับสนุนการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาช่วยในการจัดการเรียนรู้อย่างจริงจัง และส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองผ่านระบบอินเทอร์เน็ตอย่างทั่วถึง

4.5.2 ด้านการบริหารงบประมาณ

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต้องให้ข้อเสนอแนะ และตรวจสอบผลการใช้จ่ายงบประมาณของสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม มีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษาจากทุกภาคส่วน และประสานงานกับชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้การสนับสนุนงบประมาณในการบริหารจัดการศึกษา

4.5.3 ด้านการบริหารงานบุคคล

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต้องมีส่วนร่วมวางแผนและเสนอขอเพิ่มอัตราจ้างข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างรัดกุม ส่งเสริม สนับสนุนการจัดทำผลงานเพื่อขอมีและเลื่อนวิทยฐานะข้าราชการครูให้สูงขึ้น และหน่วยงานต้นสังกัด ต้องกระจายอำนาจให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนให้แก่ข้าราชการครูอย่างจริงจัง

4.5.4 ด้านการบริหารทั่วไป

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต้องมีส่วนร่วมวางแผนและเชิญชวนให้ชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษา

อย่างเป็นทางการ หน่วยงานต้นสังกัด จะต้องกำหนดแนวทางเพื่อจัดให้มีบุคลากรทางการศึกษา ปฏิบัติหน้าที่ประจำอยู่ในสถานศึกษาทุกแห่ง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจะต้อง ร่วมกับชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมดูแลทรัพย์สินของสถานศึกษาเพื่อให้ปลอดภัยจากการก่ออาชญากรรม การโจรกรรมและอื่นๆ

5. อภิปรายผล

จากผลการศึกษาระดับการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 พบว่า มีประเด็นน่าสนใจที่ควร นำมาอภิปรายผล ดังนี้

5.1 จากผลการศึกษาพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีระดับการดำเนินงาน ตามบทบาทหน้าที่ อยู่ในระดับมาก ทั้งโดยรวม และรายด้านทุกด้าน เรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อย คือ ด้านการบริหารทั่วไป ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการบริหารงานบุคคล ตามลำดับ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยครั้งนี้ ที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า ในช่วงระยะเวลาที่ผู้วิจัยทำการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ กำหนดนโยบายให้ สถานศึกษาทุกแห่งจัดให้มีระบบการบริหารองค์กร เพื่อรองรับการกระจายอำนาจการจัดการศึกษา จากส่วนกลางไปยังท้องถิ่น โดยตรง ทั้งนี้ เพื่อสนองตอบความต้องการของท้องถิ่นและให้ทุกฝ่าย ในสังคม ได้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา เพื่อให้สถานศึกษามีความเป็นอิสระ คล่องตัว สะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ และกำหนดให้สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกแห่ง มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีการบริหารงานในรูปแบบองค์กรบุคคล โดยองค์กรบุคคลที่มีบทบาท หน้าที่อย่างยิ่งในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 ค : 3) นอกจากนี้ กระทรวงศึกษาธิการได้มอบอำนาจให้คณะกรรมการ สถานศึกษา มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับให้สถานศึกษาดำเนินงานทั้งในด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ให้สอดคล้องเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง และนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยให้มีบทบาทหน้าที่กำกับ ติดตามการปฏิบัติงานของสถานศึกษา รวมทั้ง ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะและให้คำปรึกษา เพื่อให้สถานศึกษา ดำเนินการให้เป็นไปตาม กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ คำสั่งและนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และของสถานศึกษาเอง รวมทั้ง มีอำนาจหน้าที่ ในการส่งเสริม สนับสนุนกิจการของสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งบริหารงานได้

อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ สามารถให้บริการทางการศึกษาแก่เยาวชนและประชาชนได้
 อย่างกว้างขวาง ทั้งถึงและจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ และมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารงาน
 บุคคล สำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา และปฏิบัติหน้าที่
 อื่นๆ ตามกฎหมาย ระเบียบ ประกาศที่เกี่ยวข้องกำหนดให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการสถานศึกษา
 ขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย ในช่วงระยะเวลาที่ผู้วิจัยกำลังทำการศึกษานั้น สถานศึกษาทุกแห่ง จะต้อง
 พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน เพื่อเป็นหลักประกันให้แก่ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมว่า
 สถานศึกษา สามารถจะบริหารจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ รวมทั้ง เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อม
 ในการรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกแรก จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมิน
 คุณภาพการศึกษา (สมศ.) (องค์การมหาชน) เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษา
 แห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545 : 45) ทั้งนี้
 ในการดำเนินงานดังกล่าว จำเป็นอย่างยิ่งที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จะต้องเข้ามา
 ร่วมอย่างจริงจังทุกขั้นตอน ทั้งด้านการบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงาน
 บุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ประกอบด้วย ในรอบปีที่ผ่านมา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 หนองคาย เขต 1 ได้จัดให้มีการประชุม สัมมนา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคน เพื่อ
 สร้างความตระหนัก ความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ แนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นรูปธรรม
 และมอบนโยบายให้สถานศึกษาในสังกัดทุกแห่ง ได้จัดให้มีการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา
 ขั้นพื้นฐานทุกภาคเรียน อย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง ซึ่งล้วนเป็นสาเหตุที่ส่งผลทำให้คณะกรรมการ
 สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนใหญ่ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ โดยรวม
 และทุกด้าน อยู่ในระดับมาก

5.1.1 ด้านการบริหารวิชาการ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีระดับ

การดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อ ส่วนใหญ่ อยู่ในระดับมาก
 และเป็นที่น่าสังเกตว่าข้อที่คณะกรรมการ สถานศึกษามีระดับการดำเนินงานสูงสุดเมื่อเปรียบเทียบกับข้ออื่นๆ ในด้านนี้ และอยู่ในระดับมากที่สุด มี 2 ข้อ ได้แก่ การให้ความเห็น และข้อเสนอแนะ
 ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และการส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ
 ภายในสถานศึกษา ที่เป็นเช่นนี้เป็นเพราะว่า ขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งต้อง
 ดำเนินการเป็นประจำอย่างต่อเนื่องนั้น สถานศึกษาจะต้องรับฟังข้อเสนอแนะ ให้ความเห็นชอบ
 และได้รับอนุมัติให้ใช้หลักสูตรสถานศึกษา จากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานก่อนที่จะ
 นำหลักสูตร ไปใช้จริง ประกอบกับ ช่วงที่ผู้วิจัยทำการศึกษา เป็นระยะที่สถานศึกษาทุกแห่งจะต้อง
 พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน เพื่อเป็นหลักประกันแก่ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมว่า

สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และรองรับการประเมินภายนอกรอบแรก จากทางสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) (องค์กรมหาชน) โดยในการดำเนินงาน จำเป็นอย่างยิ่งที่คณะกรรมการสถานศึกษา ต้องเข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนอย่างจริงจัง ดังนั้น จึงทำให้คณะกรรมการสถานศึกษามีระดับการดำเนินงาน 2 ข้อ ดังกล่าวอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้อที่บุคลากรทั้งภายในและภายนอก ของสถานศึกษาทั้งขนาดเล็กและขนาดใหญ่ มีความเห็นสอดคล้องกันว่าการดำเนินงาน อยู่ในระดับน้อย และเป็นข้อที่มีการดำเนินงานต่ำสุด เมื่อเปรียบเทียบกับข้ออื่นๆ ในด้านนี้ คือ การส่งเสริม สนับสนุนให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ที่เป็นเช่นนี้เป็นเพราะว่า ปัจจุบัน ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 มีการทำวิจัยในชั้นเรียนน้อยมาก แต่มีความต้องการในการทำวิจัยในชั้นเรียนมาก ขณะที่ตัวครูเอง รวมทั้ง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ยังขาดความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและประสบการณ์ในการทำวิจัยในชั้นเรียน จึงทำให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงมีระดับการดำเนินงานเกี่ยวกับการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูทำการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนน้อยมาก ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา จึงควรสร้างความตระหนักให้ครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเห็นความสำคัญของการทำวิจัยในชั้นเรียน จัดอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถ ทักษะและประสบการณ์ของครูเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน รวมทั้ง จัดสรรงบประมาณ วัสดุและอุปกรณ์ เพื่อสนับสนุนให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาโดยตรง (พุทธชัย ใจชื่น. 2546 : 100)

5.1.2 ด้านการบริหารงบประมาณ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีระดับการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ อยู่ในระดับมาก พิจารณารายข้อ โดยรวมและส่วนใหญ่ อยู่ในระดับมาก แต่เป็นที่น่าสังเกตว่า การให้ความเห็น ข้อเสนอแนะในการจัดหารายได้จากทรัพย์สินของสถานศึกษา การตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณของสถานศึกษา การรับทราบการรายงานผลการใช้เงินและตรวจสอบผลการดำเนินงานด้านการใช้งบประมาณของสถานศึกษา และการตรวจสอบการปฏิบัติงานในด้านการบริหารบัญชีและสินทรัพย์ของสถานศึกษา เป็นข้อที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง และเป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับข้ออื่นๆ และถ้าหากพิจารณาตามสถานภาพ จะพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มาจากบุคลากรภายนอก มีระดับการดำเนินงานใน 4 ข้อดังกล่าว ต่ำกว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มาจากบุคลากรภายใน ถ้าหากพิจารณาตามขนาดสถานศึกษา จะพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา

ขนาดเล็กมีระดับการดำเนินงานใน 4 ข้อดังกล่าว ต่ำกว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสถานศึกษาขนาดใหญ่ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า คณะกรรมการสถานศึกษาที่มาจาก บุคลากรภายนอก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานศึกษาขนาดเล็ก ไม่มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในด้านการให้ความเห็นหรือข้อเสนอแนะและตรวจสอบเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา เท่าที่ควร ประกอบกับ สถานศึกษาขนาดเล็ก จะได้รับการจัดสรรงบประมาณจำนวนไม่มากนัก เมื่อเปรียบเทียบกับสถานศึกษาขนาดใหญ่ เพราะการจัดสรรงบประมาณในบางประเภทจะได้รับการจัดสรรตามจำนวนนักเรียน เช่น ค่าวัสดุรายหัว ซึ่งคิดตามจำนวนนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในขณะนั้น นอกจากนี้ น่าจะเป็นเพราะว่า สถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หนองคาย เขต 1 ส่วนใหญ่ จะมีที่ตั้งอยู่ในชนบท จึงมีข้อจำกัดหลายประการ เช่น ในด้านสภาพ เศรษฐกิจ และระดับการศึกษาของประชาชนในชุมชน ส่งผลทำให้บุคลากรภายนอกที่ทำหน้าที่ เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน บางคนขาดความรู้ ความเข้าใจ และขาดประสบการณ์ ในเรื่อง กฎหมาย ระเบียบและแนวปฏิบัติของทางราชการเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ รวมทั้ง สถานศึกษาขนาดเล็ก ขาดโอกาสในการหารายได้จากทรัพย์สินของสถานศึกษาที่มีอยู่อย่างจำกัด (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1. 2548 ข : 7)

5.1.3 ด้านการบริหารงานบุคคล เป็นด้านที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีระดับการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ อยู่ในระดับมาก แต่เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับด้านอื่นๆ ที่เป็นเช่นนี้เป็นเพราะว่า ขอบข่ายการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารงานบุคคล ส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับกฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติ ที่สถานศึกษาทุกแห่งต้องถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน นอกจากนี้ การกระจายอำนาจการบริหาร วิชาการศึกษาเกี่ยวกับขอบข่ายในด้านการบริหารงานบุคคลในบางเรื่องนั้น กระทรวงศึกษาธิการ ไม่ได้มอบอำนาจให้สถานศึกษาโดยตรง บางส่วนต้องผ่านความเห็นชอบของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา หรือคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ของเขตพื้นที่การศึกษา โดยสถานศึกษาเพียงแต่เสนอความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาเท่านั้น (กระทรวงศึกษาธิการ. 2548 : 56) ประกอบกับ ช่วงระยะเวลาที่ผู้วิจัยทำการศึกษา เป็นระยะเริ่มต้นที่ได้มีการประกาศ ใช้พระราชบัญญัติข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 จึงทำให้ทั้งคณะกรรมการ สถานศึกษา และสถานศึกษาเอง ยังขาดความชัดเจนในการบริหารงานด้านนี้ในหลายๆ ประเด็น เช่น การกำหนดตำแหน่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การจ้างลูกจ้างประจำหรือลูกจ้างชั่วคราว การส่งเสริม สนับสนุนการเลื่อนตำแหน่ง วิชฐานะ และการส่งเสริม สนับสนุนให้มีการพัฒนาข้าราชการครู

และบุคลากรทางการศึกษา ด้วยเหตุผลดังกล่าว คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงมีระดับการดำเนินงานในด้านนี้น้อยมาก เมื่อเปรียบเทียบกับด้านอื่นๆ

5.1.4 ด้านการบริหารทั่วไป เป็นด้านที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีระดับการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ อยู่ในระดับมาก และเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เมื่อเปรียบเทียบกับด้านอื่นๆ ที่เป็นเช่นนี้เป็นเพราะว่า บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามขอบข่ายการบริหารงานในด้านนี้ส่วนใหญ่ ทางกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและแนวปฏิบัติไว้อย่างชัดเจน เช่น ให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีบทบาทหน้าที่ในการให้คำปรึกษาในการจัดทำนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา ให้ความเห็นชอบในการออกระเบียบต่างๆ ของสถานศึกษา รวมทั้ง ให้คำปรึกษาและร่วมส่งเสริมความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนท้องถิ่น ดังนั้น จึงส่งผลให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีระดับการดำเนินงานในด้านนี้สูงที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับด้านอื่นๆ แต่อย่างไรก็ตาม เป็นที่น่าสังเกตว่าการรายงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กรณีสถานศึกษาไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ แนวปฏิบัติหรือ นโยบายที่เกี่ยวข้อง เป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดของด้านนี้ และอยู่ในระดับน้อยที่สุด ที่เป็นเช่นนี้เป็นเพราะว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่ มีการดำเนินงานตามขอบข่ายการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเคร่งครัด โดยมีข้อมูลบ่งชี้ว่า ในปีการศึกษา 2548 ที่ผ่านมามีสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 เพียง 2 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 1.10 เท่านั้น ที่มีกรณีดังกล่าว (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต1. 2548 ข : 5)

5.2 จากผลการศึกษาพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามสถานภาพระหว่างบุคลากรภายในและบุคลากรภายนอกมีระดับการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งโดยรวม และรายด้านทุกด้าน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยครั้งนี้ นั่นแสดงว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีสถานภาพต่างกัน มีบทบาทหน้าที่และมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ แตกต่างกัน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545 ค : 108) จึงทำให้มีความคิดเห็นหรือมุมมอง ต่อระดับการดำเนินงานในด้านต่างๆ แตกต่างกัน แต่อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคน ทั้งที่มาจากบุคลากรภายในสถานศึกษา และที่มาจากบุคลากรภายนอกสถานศึกษา ควรจะมีมุมมองหรือความคิดเห็น ต่อระดับการดำเนินงานทุกด้าน สอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน จึงจะทำให้การบริหารงานในรูปองค์กรคณะบุคคลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

5.3 จากผลการศึกษา พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ระหว่างสถานศึกษาขนาดเล็ก และสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีระดับการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งโดยรวมและรายด้าน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการบริหารทั่วไป ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยครั้งนี้ ที่เป็นเช่นนี้น่าจะเป็นเพราะว่า สถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน ตามจำนวนนักเรียน ย่อมมีบริบทที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการศึกษาในหลายๆ ด้าน ได้แก่ ภารกิจ จำนวนปริมาณงาน ความรับผิดชอบ งบประมาณ จำนวนบุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษา และสภาพแวดล้อม ต่างกัน ทำให้มีความคิดเห็นหรือมุมมอง ต่อระดับการดำเนินงาน แตกต่างกันเป็นส่วนใหญ่ ส่วนด้านการบริหารงานบุคคล พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน ระหว่างสถานศึกษาขนาดเล็ก และสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีระดับการดำเนินงานไม่แตกต่างกัน และไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยครั้งนี้ ที่เป็นเช่นนี้น่าจะเป็นเพราะว่า บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในด้านนี้ ส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับระเบียบหรือแนวปฏิบัติ ที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัด รวมทั้ง การกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับภาระงานด้านการบริหารงานบุคคลในบางเรื่อง กระทรวงศึกษาธิการยัง ไม่ได้มอบอำนาจให้สถานศึกษาโดยตรง ดังนั้น อำนาจหน้าที่ส่วนหนึ่งจะต้องผ่านความเห็นชอบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษานั้นก่อน สถานศึกษาเป็นเพียงแต่เสนอความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาเท่านั้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2548 : 56) นอกจากนี้ ในช่วงระยะที่ผู้วิจัยทำการศึกษายังเป็นระยะเริ่มต้นที่กระทรวงศึกษาธิการ มีการประกาศใช้ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 ทำให้ผู้เกี่ยวข้อง อยู่ในระหว่างปรับตัวรับการเปลี่ยนแปลงจากเหตุผลดังกล่าว ล้วนทำให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้ง 2 ขนาด จะต้องถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน จึงมีระดับการดำเนินงานในด้านนี้ไม่แตกต่างกัน

5.4 จากผลการศึกษาข้อเสนอแนะ แนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ด้านการบริหารวิชาการ ข้อที่มีความถี่สูงสุด คือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต้องมีส่วนร่วมพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา อย่างหลากหลาย ด้านการบริหารงบประมาณ ข้อที่มีความถี่สูงสุด คือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต้องให้ข้อเสนอแนะและตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณของสถานศึกษาอย่างจริงจัง ด้านการบริหารงานบุคคล ข้อที่มีความถี่สูงสุด คือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต้องมีส่วนร่วมในการวางแผน และเสนอขอเพิ่มอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

อย่างรัดกุม และด้านการบริหารทั่วไป ข้อที่มีความถี่สูงสุด คือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต้องมีส่วนร่วมวางแผน และเชิญชวนให้ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มามีส่วนร่วมส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งผลการศึกษาคครั้งนี้ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549 : 3) ที่ได้ศึกษา พบว่า การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ของสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง แหล่งเรียนรู้ภายนอกสถานศึกษา จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือ จากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและชุมชน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ในปัจจุบัน ยังมี ปัญหา อุปสรรคเกี่ยวกับการกระจายอำนาจการจัดการศึกษา จากส่วนกลางไปยังเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาโดยตรง ทำให้สถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่สามารถ บริหารจัดการได้อย่างเบ็ดเสร็จในหลายๆ ด้านประกอบกับ ปัจจัยส่วนหนึ่งมาจากสภาพความพร้อม ในการดำเนินงานของสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเอง ทั้งด้านงบประมาณ ในการดำเนินงาน ด้านบุคลากร ระยะเวลาที่ต้องเข้ามามีส่วนร่วม และความรู้ ความเข้าใจในบทบาท หน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (ประครอง มิทะลา, 2549 : 167) ดังนั้น จึงส่งผลถึง การดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการให้ข้อเสนอแนะ และตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณของสถานศึกษา การมีส่วนร่วมในการวางแผนและเสนอขอ เพิ่มอัตราค่าจ้างข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และการเชิญชวนให้ชุมชน องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรมด้วย

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัย มีข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้ ดังนี้

6.1.1 หน่วยงานต้นสังกัด และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรกระจายอำนาจ การจัดการศึกษาไปยังคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างจริงจัง จัดการประชุม สัมมนา เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะและประสบการณ์ในการดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานอย่างต่อเนื่อง และส่งเสริม สนับสนุนให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เข้ามา มีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ที่อย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในด้านการบริหารงานบุคคล

6.1.2 ในการเพิ่มพูนสมรรถภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานนั้น หน่วยงานต้นสังกัดหรือผู้เกี่ยวข้อง ต้องคำนึงถึงขนาดสถานศึกษาและสถานภาพ

ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นปัจจัยประกอบการพิจารณาวางแผนหรือกำหนดแนวทางในการดำเนินงานด้วย

6.1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนทุกคน ต้องตระหนักและให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มาจากบุคลากรภายนอก ให้ครอบคลุมทั้งในด้านการบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป โดยเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มาจากบุคลากรภายนอก เข้ามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการดำเนินงาน ได้แก่ มีส่วนร่วมในการวางแผน ร่วมดำเนินงาน ร่วมตรวจสอบ ทบทวนผลการดำเนินงานและร่วมปรับปรุงพัฒนา ซึ่งจะส่งผลให้การจัดการศึกษาของสถานศึกษา เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

6.1.4 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนทุกคน ต้องรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วนำมาใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา อย่างจริงจังและเป็นรูปธรรม

6.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

6.2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 เพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะไปสู่การวางแผนและกำหนดนโยบายในการพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานในโอกาสต่อไป โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ด้านการบริหารงานบุคคล

6.2.2 ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1